

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА МОЛОКА ПРИ РЕКОНСТРУКЦІЇ ФЕРМ НА 1200 КОРІВ

**Артеменко В. І. Директор ДП « Ілліч Агро – Донбас» ВАТ ММК
ім. Ілліча Донецької області**

Одним із шляхів відновлення великотоварного виробництва молока є реконструкція і розширення ферм на основі інноваційних технологій.

На молочно – товарній фермі агроцеху № 10 ДП « Ілліч Агро – Донбас» ВАТ Маріупольського металургійного комбінату ім. Ілліча Донецької області була проведена реконструкція основних приміщень і визначена економічна ефективність виробництва молока при поетапному підвищенні продуктивності корів

Тваринницький комплекс є спеціалізованим підприємством по виробництву молока без вирощування ремонтного молодняка, тому всіх телят у 20- денному віці реалізують спеціалізованим підприємствам по виробництву яловичини і вирощуванню нетелів.

У процесі реконструкції корівників забезпечення комфортних умов утримання тварин відбулося шляхом збільшення габаритів індивідуальних боксів, удосконалення конструкції їх роздільників, а також можливості застосування соломи на підстилку. Видалення гною скреперними установками, які працюють в автоматичному режимі, створює умови підтримання в чистоті не тільки гнойових і кормогнойових проходів, а найголовніше - самих тварин. Оптимальні параметри мікроклімату забезпечує застосування регульованих віконних шттор і світлоаераційного конька приміщення.

Напування тварин після реконструкції відбувається з групових напувалок, які обладнані системою очищення і підігрівання води в зимовий період утримання худоби.

Годівля корів повнораціонними кормосумішами забезпечується з кормових столів при вільному доступі до них худоби протягом доби. Корми готуються за шістьма раціонами в комп'ютеризованому кормороздавачі–змішувачі та вивантажуються на кормові столи в міру їх поїдання худобою.

Доїння корів відбувається в доїльно – молочному блоці установками «Карусель» на 32 доїльних місця виробництва німецької фірми «Westfalia Surge», в якій всі процеси від підключення доїльних апаратів і до охолодження молока автоматизовані. Облік продуктивності корів та їх фізіологічний стан фіксується за

допомогою комп'ютерної програми.

Нами встановлено, що реконструкція спеціалізованої ферми по виробництву молока на 1200 корів із впровадженням прогресивної технології безприв'язного боксового утримання худоби у стійково – балочних конструкціях приміщення шириною 27 м і доїнням корів у доїльній залі на установках «Карусель» на 32 місця потребує значних капітальних вкладень. Додаткові капітальні вкладення становлять 12286,9 тис. грн. або 45,5 % у загальній вартості основних і допоміжних об'єктів ферми. Вартість скотомісця в розрахунку на одну корову складає 22512 грн., з них додаткові капіталовкладення на реконструкцію - 10239 грн.

Реконструкція ферми дає можливість значно підвищити продуктивність праці. Якщо до реконструкції на фермі працювало 31 людина, які обслуговували 589 корів, то після - 29 осіб. Навантаження на одного працівника до реконструкції було 19 корів, після - стало 41 голова або збільшилось в 2,2 рази. Виробництво молока на одного працюючого до реконструкції становило 858 ц, після реконструкції при підвищенні продуктивності на першому етапі до 5000 кг на корову - 2069 ц або збільшилося в 2,4 рази. Продуктивність праці після реконструкції зростає, тому що скорочуються штати операторів по догляду за худобою, а також операторів машинного доїння корів. Затрати праці на 1 ц молока до реконструкції становили 2,96 люд. – год., а після - при надоях 5000 кг зменшилися до 0,97 люд.- год. На другому етапі при надоях 6000 кг на корову зменшуються до 0,81 люд. – год., а при надоях 7000 кг – до 0,69 люд. – год.

Собівартість виробництва молока після реконструкції ферми на 1200 корів знижується в міру зростання продуктивності корів. Якщо до реконструкції собівартість 1 ц молока була 233,22 грн., то після реконструкції при надоях 5000 кг на корову вона становить 221,3 грн. або зменшується на 5,0% і знижується при надоях 6000 кг на 7,4 %, а при 7000 кг - на 8,4 %. У структурі собівартості зменшується питома вага витрат на оплату праці, соціальні заходи, ветеринарне обслуговування тварин, паливо–мастильні матеріали, амортизацію і поточний ремонт основних засобів виробництва і обладнання та інші матеріальні витрати, але зростає частка вартості кормів з 75,5 % при надоях 5000 кг до 79,9 % при надоях 7000 кг. Загальна питома вага кормів збільшується, тому що в структурі вартості кормів стає більшою вартість комбікормів з 57,7 % при надоях 5000 кг на корову до 64,4 % при надоях до 7000 кг молока.

Виручка від реалізації молока після реконструкції ферми

залежить від поетапного зростання продуктивності корів, якості молока і ціни реалізації. Якщо до реконструкції вищим гатунком реалізували 28 % молока, першого і другого гатунку - 72 %, то після реконструкції все молоко реалізується тільки вищим гатунком за ціною, яка коливається у межах сезонів року від 300 до 400 грн. за 1 ц.

Реалізація поголів'я великої рогатої худоби по фермі на 1200 корів є збитковою. Якщо реалізація вибракуваних корів дає 149,36 тис. грн. прибутку, то продаж телят у 20-денному віці для подальшого їх вирощування у спеціалізованому підприємстві по виробництву яловичини приводить до збитків у сумі 2703,25 тис. грн. Збитки зумовлені високою вартістю одного теляти при народженні, яка становить при надоях на корову 5000 кг 2247,0 грн., при надоях 6000 кг - 2509,8 грн., 7000 кг - 2901,0 грн. Загальна сума збитку складає 2553,89 тис. грн. або в розрахунку на одну корову з продуктивністю 5000 кг 2128,2 грн.

Окупність додаткових капітальних вкладень у реконструкцію ферми загальним прибутком зменшується по мірі зростання продуктивності корів і становить при надоях 5000 кг на корову 1,6 років, 6000 кг - 1,2 роки, 7000 кг - 1,0 рік. Коефіцієнт ефективності додаткових капіталовкладень становить 0,577.

Прибуток від реалізації молока і поголів'я великої рогатої худоби після реконструкції при досягненні продуктивності 5000 кг молока на корову складає 7630,8 тис. грн. і збільшується при надоях 6000 кг на 58,3 %, 7000 кг - на 62,6 %.

Скотарство ферми до реконструкції було збитковим - мінус 12,2 %, після реконструкції при досягненні продуктивності до 5000 кг рентабельність становить 41,1 % і збільшується при продуктивності 6000 кг до 51,6 %, а при 7000 кг - до 53,0 %.

Для виробництва молока на фермі необхідно мати 1817 га землі (ріллі) для посівів зернових і кормових культур при продуктивності 5000 кг на корову. При підвищенні продуктивності до 6000 кг молока необхідно збільшити посіви до 2103 га або на 15,7 %. При підвищенні продуктивності корів до 7000 кг загальна площа посівів збільшується до 2353 га або на 29,5 %.

Ефективність використання 1 га землі свідчить про те, що прибуток від реалізації молока і живої маси худоби при продуктивності 5000 кг на корову становить 4200 грн., при збільшенні продуктивності до 6000 кг прибуток зростає на 19,5%, а до 7000 кг - на 25,5 %.

Науковий керівник – к.е.н., д.с-г.н., професор Чигринов Є.І.